

RECENZIA

MANIPULATION. A GUIDE TO MIND CONTROL TECHNIQUES, STEALTH PERSUASION, AND DARK PSYCHOLOGY SECRETS

Deborah WEISS

Antónia SABOLOVÁ FABIANOVÁ

Mgr. Antónia Sabolová Fabianová, PhD.
Inštitút edukológie a sociálnej práce
Filozofická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove
Email: sabolova.antonina@gmail.com

V úvode knihy autorka prisľubuje v rámci jednotlivých kapitol otvorenú diskusiu o všetkom, čo čitateľ potrebuje vedieť o manipulácii a ovládaní mysle, prioritne v kontexte toho, aby si dokázal v bežnom živote pomôcť. Akcent motivačno-náučne znejúceho názvu knihy vyvoláva záujem o „tmavú“ stránku psychológie a zároveň tajomstvá. V rámci prvého dojmu môže byť pre čitateľa otázne, či sa konotácia manipulácie naozaj s dobrým úmyslom dá využiť a nie len zneužiť. Daná skutočnosť predstavuje potenciálne silnú motiváciu prejsť po názve aspoň k obsahu, ktorý efektívne jasne a stručne pokrýva oblasti záujmu autorky. Kniha je koncipovaná v rozsahu 11. kapitol, kde čitateľ získava prehľadné informácie o tom, čo manipulácia je, ako s ňou pracovať v každodennom živote, aké sú výhody, etické rozhranie, ktoré je potrebné zvážiť a tiež informácie o analytickej súčasti manipulácie, ktorá je podstatná podľa autorky na to, aby sa techniky manipulácie dali zacieliť na konkrétny typ osobnosti.

Autorka trefne začína prvú kapitolu venovanú samotnej definícii snahou o odbúranie predsudkov voči samotnému východiskovému pojmu a konštatuje, že je bežné pri manipulácii automaticky veriť, že sa druhá osoba snaží o emocionálne zneužívanie, zlo, či až krutosť. Objasňuje, že videnie manipulácie v negatívnom svetle, môže zabrániť uvedomeniu si, akou silnou „psychologickou formou umenia“ môže byť. Ďalším aspektom je aj samotný fakt, že sa zvykneme správať podľa noriem spoločnosti v ktorej sa nachádzame, a teda je veľmi pravdepodobné, že sa s manipuláciou stretávame denne, no vnímame ju ako bežný jav. Naučiť sa efektívne pracovať s manipuláciou teda neznamená, že sa snažíme vytvoriť urážlivé vzorce medzi ľuďmi okolo nás, ale fakt, že vieme, čo chceme a máme spôsoby ako to dosiahnuť. Zároveň ale platí, že ak chceme niečo získať, a využili sme na to všetky naše funkčné metódy, ale druhá strana s nami nesúhlasí, nemusí súhlasiť (konať spôsobom ako sme navrhli). Manipulácia

sa teda netýka prioritne tlaku vyvíjaného na druhú osobu. Najlepší manipulátori nenúti nikoho do ničoho. Podstatou je druhému pomôcť pochopiť hodnotu, ktorú daná (napríklad) činnosť má pre vás a na tom stavať. Autorka korektne poukazuje ale aj na fakt, že existuje niekoľko typov manipulácie a taktiež na skutočnosť, že napriek potenciálnej sile, ktorá môže prísť s manipuláciou, nastanú chvíle, kedy ju nie je vhodné používať. Uvádza, že skutočná schopnosť ovládať umenie manipulácie znamená aj schopnosť mať jasno v tom, že sú zachované hranice, pracuje sa na správnych stratégiách bez toho, aby dochádzalo k ujme u druhého človeka.

Ak je snahou manipulácie donútiť myslieť druhého podľa seba, ide o moment v ktorom sa manipulácia mení na negatívny aspekt fungovania a je potrebné sa mu vyhnúť. Autorka v nasledujúcich kapitolách taktiež ponúka alternatívy techník a situácií, kedy je vhodné prezentovaný typ manipulácie využiť a taktiež, ako nereagovať v rámci procesu manipulácie, či stratégie v rámci reči tela.

Napriek citeľnej snahe autorky čitateľovi ponúknuť aj iný pohľad na možnosti manipulácie, miestami uvedené poznatky pôsobia alibisticky a núkajú iný pohľad na rozporuplné situácie, kedy je skôr otázkou morálnych hodnôt, či svedomia človeka, nakoľko sú ponúknuté stratégie naozaj prosociálne. Vyvstáva otázka, prečo vôbec je potrebné uvažovať o manipulácii v pozitívnej konotácii pri činnosti ľudí, ktorí sa snažia prostredníctvom natrénovaných techník dosiahnuť u druhého človeka to, o čo prioritne druhý človek vôbec nemusí mať záujem, odvolávajúc sa na to, že ešte možno len netuší, že nemá o niečo záujem. Taktiež po prečítaní jednotlivých kapitol môže čitateľ nadobudnúť dojem, že existuje veľmi tenká hranica medzi manipulujúcim a asertívnym správaním, čo v konečnom dôsledku môže predstavovať podstatu snahy o pozitívne hodnotenie manipulácie v danej knihe.

Informácia o publikácii:

WEISS, Deborah, 2019. *Manipulation. A guide to mind control techniques, stealth persuasion, and dark psychology secrets*. Independently Published. ISBN 978-1087863856.

SPRÁVA Z PODUJATIA
